

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrtletja 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana na leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; ako sadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVII.

V Ljubljani 24. malega travna 1874.

List 17.

Koledar za naslednji teden.

April. Mali traven.

16. Nedelja, III. po veliki noči. Evangelij: „Še malo, in me ne bote vidili.“ (Jan. 16.) Sv. Bazilej, šk. sprič. in sv. Glafira dev. Bazilej je bil v Amazeji, v mestu na Kapodoškem, rojen in izrejen; vladal je svojo škofijo v Amazeji, ko je pod cesarji Dioklecijanom, Maksimijanom in Maksiminom kri kristjanov v potocih tekla. Licinij, ta čas še dober kristjan, premaga hudobnega Maksimina, in cerkev je imela mir nekoliko časa; toda ne dolgo. Licinij je bil nečistosti vdan, je zopet zabredel v malikovanje, in je vse kristjane pregnal s svojega dvora, le samo devico Glafiro je ondi pustil. Njegova žena Konstantinja, sestra cesarja Konstantina, pobožna, dobra kristjana, vse to sporoči svojemu bratu. Devica Glafira potoži cesarici, da jo njen mož, cesar Licinij, salesuje, in prosi jo, naj jo reši iz te nevarnosti. Cesarica jo obleče v vojaško obleko in pošlje do škofa Bazileja v Amazejo. Ta čas je Bazilej zidal cerkev, Glafira mu da za cerkev vse svoje zlato in srebro, ki ga je bila prejela od cesarice. Nekoliko časa po tem zvé Licinij, da je Glafira pri Bazileju, ukaže oba zvezana k sebi pripeljati; pa ta čas je Glafira umerla, in le škofa k njemu pripeljejo. Licinij škofu reče, da mu hoče vse odpustiti, če malike moli. Škof mu odgovori: „Ko bi mi ti tudi svoje kraljestvo dal, malikov ne bom molil.“ Licinij ga ukaže bičati in ob glavo djati.

Pravica Božja večkrat že na tem svetu preganjavce sv. Cerkve strahovito tepe. Cesarja Maksimina se loti huda bolezen, nek skriven ogenj v njem gorí, da ga ni drugega kakor kost in koža, ud za udom pada od života. — Licinija cesar Konstantin premaga, in ga na Francosko v pregnanstvo odpravi, ter mu reče: „Delaj pokoro za svoje hudobije, morda ti Bog milost skaže.“ Terdovratnega Licinija zadene šiba Božja, poln turrov na životu v svoji lastni gnjilobi pogine. —

Ss. Klet in Marcellin papeža sprič.; sv. Peter šk. sprič.; sv. Klarencij šk. spoz.; sv. Lucidij šk. spoz.

27. Ponedeljek. Sv. Fidel s Sigmaringe (je bil 24. apr.), prvi sprič. ali nučenec sv. zbiralša za razširjanje sv. vere na Švicarskem, iz reda kapucinov, rojen l. 1477 v Sigmaringi, mesticu pri Donavi. Pri sv. kerstu so mu dali ime Marka. Marka je svoje mlade leta v sveti nedolžnosti preživel. Po prav dobro doveršenih šolah si ga izvolijo mladenči visocega stanu vodnika in varba, da jih 6 lét spremlja po vsih večih mestih

po Nemškem, Laškem in Francoskem. Eden tih mladenčev poterjuje s prisego ob njegovem posvečevanju tole: „Marka nam je v vsih čednostih naj lepši zgled dajal. Vsak mesec in veči praznike je prejemal ss. zakramente; postni čas je nosil spokorno obleko in premišljeval bitko terpljenje Jezusa Kristusa, in se bičal; vsak dan je molil dnevnice Marije Device in sv. rožni venec, in se je vsako saboto postil nji v čast; vsak dan — če le mogočo — je bil pri sv. maši, tudi nas mladenče je k temu ravnal. Zjutraj ob štirih je bil že pokoncu. Odvračal nas je od vsega, kar bi nam bilo v spotiko; k treznosti in dobrodelnosti do ubozih nas je opominjal.“

Poznejše je bil doktor pravic; ko je pri razsojevanji pravd spoznal zvijače advokatov in nevarnost si dušo pogubiti, je to službo pustil, in šel v samostan oo. kapucinov. Dali so mu ime „Fidelis“, t. j. „Zvesti“. Po doveršenih bogoslovskih šolah je bil goreč pridigar in skerbni dušni pastir. Leta 1621 je bil Fidel gvardijan v Feldkirhu na Predarlškem, kjer je neutrudljivo oskerboval s ss. zakramenti avstrijske vojske, ko se je bila med njimi kužna bolezen vnela. Fidel, izvoljen viši misijonarjev, gre na Švicovsko, kjer se je Cvinglijeva in Kalvinova kriva vera močno razširjala. Po njegovem trudu se veliko krivovercev verne v katoliško Cerkev. Od krivoverških pridigarjev podšuntani kmetje se hlinijo, da bi ga radi v Sevisu poslušali; Fidel gre tje, med pridigo vstane zunaj cerkve velik hrup, morivci ga pred cerkvijo čakajo, in ga s meči sekajo in prebodejo 24. aprila 1622 v 45. l. njegovega življenja. Kalvinski pridigar vidi sv. Fidela tako veselega umirati, in sliši za morivce moliti, zavpije: „Le njegova vera mora prava biti, ki mu toliko serčnost daje. Dosihmal sem vam jaz zmoto oznanoval; vera rimsko katoliške Cerkve je edino prava“. Fidelovo truplo je bilo v Feldkirhu preneseno in v kapucinskem samostanu pokopano. Bog še zdaj povečuje svojega služabnika z mnogimi čudeži.

Vodila sv. Fidela: „Veseli se, mladenec, v svoji mladosti;... vedi pa, da zavoljo vsega tega te bo Bog vzel v sodbo“ (Prid. 11, 9.); veseli se, toda boj se Boga žaliti. — Bodi zvest (fidelis) do smerti, in ti bom dal krono življenja“ (Skr. raz. 2, 10.) —

Sv. Antim šk. sprič.; ss. Kastor in Štefan sprič.; sv. Teofil šk. spoz.; sv. Peregrin, spoz., rojen v Forli v papeževi deželi, je bil vojvoda puntarjev zoper papeževo gospostvo, in je papeževega poslanca sv. Filipa Benicija s zasramovanjem iz mesta izgnal, Filipova junaška poterpežljivost in krotkost pa je puntarja tako presunila, da je za njim tekla, in ga ves skesan za odpušanje prosil. Kmalo po tem je stopil v njegov red „služabnikov Marije Device“, kjer je pobožno živel in za spreobrnjenje grešnikov si silno ve-

liko prizadeval. Umerl je l. 1354 v 80. letu svoje starosti.

28. Torek. Sv. Pavel s Križa spoz., začetnik družbe sv. križa in terpljenja N. G. J. Kr., ali ustanovnik reda pasijonistov, je bil rojen 3. pros. 1694 v Ovadi blizu Aleksandrije na Laškem. Svetloba v sobi ob njegovem rojstvu je pomenila njegovo prihodnjo svetost. Komaj se deček pameti zavé, že ves gori v ljubezni do križanega Jezusa, njegovo britko terpljenje premišljuje, in svoje nedolžno telo z bičanjem in postom pokori. Njemu in njegovemu bratu Janezu podá nebeška Gospá roko, ju potegne iz reke, in reši smerti. Ko Pavel odraste, hrepení po mučeniški kroni, se v Benedkah pridruži vojski zoper turke; Bog pa mu razodene svojo voljo, da naj se v imenitnejši vojski zoper svet in hudiča trudi za zveličanje ljudi. Pavel se verne v domačijo, z molitvijo odbije silo svojih sorodnikov, ki hočejo, da naj se oženi, si napravi černo haljo z belim križem na persih, kakoráno je v prikazni vidil, ákof v Aleksandriji ga z njo obleče. Še ne duhoven, pa že začne učiti ljudstvo. V Rimu se pripravlja za duhovski stan, mašnik posvečen se umakne v samoto, nabira tovaršev, s zida samostan in cerkev, začne voditi misijone po škofijah na mnogih krajih z naj boljším vspehom. Poznejše ustanovi še 4 samostane tega reda. Ta mož Božji je z ostrim življenjem in z gorečo besedo, zlasti ko je Kristusovo terpljenje razlagal, naj terši serca do solz mečil in k pokori nagnil. Noč in dan je spovedoval, grešnikom tudi v serca vidil. Večkrat je bil v duhu zamaknjen, in od tal povzdignjen, nebeška svetloba ga je obdajala. Prihodnje reči je pripovedoval, in čudeže delal. Po življenji polnem truda je v naj popolnejšem miru ugasnil 18. vinotoka 1775 v 81. letu svoje starosti.

Vodilo sv. Pavla: Premišljevanje Kristusovega terpljenja ima posebno moč, grešnike k pokori buditi, in ljubezen Božjo v nas vnemati; v njem sleherni lahko bere ostro pravico Božjo in gnjusobo greha, zavoljo ktere ga je mogel Sin Božji toliko terpeti iz ljubezni do nas. Rad tedaj móli sv. križev pot. —

Sv. Vital sprič., oče sv. Gervazija in Protazija; sv. Valerija sprič., žena sv. Vitala; sv. Teodora sprič.; sv. Prudencij šk. spoz.

29. Sreda. Sv. Peter, sprič. iz reda sv. Dominika, rojen l. 1205 v Veroni od krivoverakih staršev. Deček — okoli 7 lét star — hodi v katoliško šolo; nekega dne iz šole pride, in njegov stric ga vpraša, kaj se je v šoli naučil. Peter mu odgovori: „Apostoljsko vero sem se naučil“. Stric ga hoče preveriti, da ni Bog svetá vstvaril, ampak hudič. Deček pa mu pravi: „Jaz verujem to, kar sem v šoli slišal“. Stric pové to očetu ter ga opominja, naj ne puša Petra v šolo; oče pa méni, deček je še mlad, se nič prav ne zavé in bo kmalo pozabil, kar v šoli sliši.

Peter 15. leto spolni in starši ga dajo v Bolonjo na veliko šolo. Nedolžni mladeneč med razuzdanimi študenti berž čuti silo nevarnost za svojo dušo, toraj prosi sv. Dominika, naj bi ga v samostan sprejel. Bil je uslišan. Po dokončanih šolah je Peter misijonaril po Laškem, ter je z živo in gorečo besedo, z ostrim življenjem in s čudeži veliko krivovercev preveril, da so se vernili v katoliško Cerkev; veliko zastaranih grešnikov je omečil in k pokori obudil. Z vasi in mést je ljudstvo z banderi k njemu vrelo in ga spremljalo. To pa neznansko peče nektare terdovratne krivoverce, in mislijo, kako bi njega in njegove čudeže pri ljudstvu ob vso veljavo pripravili. Nekdo pravi svojim tovaršem: „Bolnega se bom delal in Petra prosil, naj me ozdravi. Peter me bo pokrízal, in bom ozdravljen. Ljudstvo bo vpilo: Čudež, čudež! jaz pa porečem, da sem bil po-

polnoma zdrav, in vi bote to pričali.“ Ta naklep vsim dopade. Hinavec vzame berglje, ves kakor polomljen hroma k Petru, ter ga zdihovalje in ječaje prosi, naj ga ozdravi. Peter ga pogleda in mu reče: „Prosim svojega Gospoda Jezusa, da, če si bolan, ti podeli zdravje; če se pa le bliniš, naj ti pošlje bolezen v zveličanje tvoji duši.“ Komaj je Peter te besede izgovoril, že se hinavec na tla zgrudi, bolnega morajo domu nesti. Zdravniki mu ne morejo nič pomagati. Hinavec spozná svojo krivico, se odpové zmoti, in na molitev sv. Petra je bil berž ozdravljen. Krivoverci sklenejo ga s pota spraviti in najamejo morivca, ki ga pri potu čaka, ga po glavi z mečem dvakrat useka; Peter moli apostoljsko vero, po tem ga morivec prebode, in Peter izdihne svojo sveto dušo 6. apr. 1252 v 47. l. svoje starosti. Veliko čudežev se je godilo na njegovem grobu.

Nad sv. Petrom so se spolnile besede sv. pisma: „Pregovor je: Mladeneč, vaju svoje poti, tudi v starosti z nje ne stopi“ (Preg. 22, 6.) Kar se človek mlad navadi, tega tudi v starosti ne pozabi. —

Sv. Tibik sprič., učenec sv. Pavla ap.; sv. Emilijan vojak; ss. Tertula in Antonija dev. sprič.; sv. Pavlin šk. spoz.

30. Četertek. Sv. Katarina Sienska, devica iz reda sv. Dominika, o polovici 14. stoletja v Sieni na Laškem hči pobožnih staršev. Katarina je bila prav ljubeznjivo dete, vse jo je rado imelo. V 7. letu je Bogu vedno devišstvo obljubila. Nekoliko dorastlo mati k omožitvi sili, ter jo naganja, naj se lišpa po šegi tega svetá. Katarina pa le misli, kako da bi Bogu dopadla. Mati jo pošlje k svoji že omoženi hčeri Bonaventuri s priporočilom, da naj jo pregovarja, se lišpati in lepšati. Bonaventura je to z besedo in zgledom tudi spolnovala, in res je Katarina v to nekoliko privolila, dasiravno ne iz tega namena, da bi bila kakemu mladenču dopadla, ker je bila v sercu že zmiraj zvesta svojemu nebeškemu Ženinu. Bonaventura je kmalo umerla, in je mogla nekoliko časa v vicah terpeti (kar je bilo Katarini razodeto), ker je svojo sestro k nečimernosti zapeljevala; Katarina pa je to svojo nečimernost vse svoje življenje obžalovala. Po dolgem materinem oporekanji je Katarina poslednjič z njenim dovoljenjem stopila v dominikanski stan. Tukaj se je s Kristusom popolnoma sklenila: on je bil njen učenik. Modrosti in učenosti, ki jo je v svojih govorih in pismih do papežev, kardinalov in knezov razodevala, si ni sama pridobila; od zgorej ji je bila vdihnjena. Katarina umiri mesta, ki so se zoper papeževno gospostvo puntale; se podá v Avinjon na Francosko, kjer so papeži 70 lét bivali, in nagne papeža Gregorja XI, da se verne v Rim; mogočno podpira njega in njegovega naslednika Urbana VI s svetom in z molitvijo. Katarina je bila večkrat zamaknjena in je vidila prihodnje reči; dobila je petere Kristusove rane, pa je Gospoda prosila, da naj se ne vidijo. Enkrat je od pepelnice do Kristusovega vnebohoda samo od sv. Rešnjega Telesa živela; tudi dar čudežev je imela. Po hudi boleznih v velicih bolečinah je v Gospodu zaspala 30. apr. 1380 v 33. l. svojega življenja.

Sveta Katarina je nečimernost v obleki vse svoje žive dni obžalovala, dasiravno ni želela nikomur dopasti; tebe pa, o kristjan, kristjana! nič ne speče, ko želiš s svojo nečimerno obleko svetu dopasti, in oči drugega spola nase vleči! —

Ss. Marijan bravec in Jakob dijakon sprič.; ss. Amator maš., Peter mnih in Ludovik sprič.; sv. Sofija dev. sprič.; sv. Sevr šk. spoz.

Majnik. Veliki traven.

1. Petek. Ss. Filip in Jakob aposteljna. Bil je Jezus Andreja, Janeza in Petra zvolil si aposteljne;

drugi dan namerjaje iti v Galilejo najde Filipa, in mu reče: „Hodi za menoj.“ Bil je pa Filip iz Betzajde, mesta ob galilejskem jezeru. Filip najde Natanaela ali Jerneja, in mu reče: „Njega, od kterega je pisal Mojzes v postavi in preroki, smo našli, Jezusa, sinu Jožefovega, iz Nazareta.“ Natanael mu reče: More li kaj dobrega priti iz Nazareta? Filip mu reče: „Pridi in poglej!“ Ko so bili aposteljni sv. Duha prejeli, so šli po vsem svetu oznanovat sv. evangelij; svetega Filipa je zadel vadlej, sv. vero oznanovati po Aziji. Brez števila veliko ljudi je pridobil Kristusu s svojim pobožnim življenjem, z gorečo apostolsko besedo in s čudeži; 20 let je hodil po Scitiji, vstanovljal keršanske srenje, ter jim posvečeval škofe, mašnike in dijakone. Malikovavci so mu po grozovitih mukah prederli gležnji in ga na steber obesili; celi dan je na njem visel, molil in ljudstvu pridigoval; velik potres je bil vstal; zvečer je dušo zročil Gospodu v 87. l. svojega življenja.

Sv. Jakop s priimkom „Mlajši“ je bil sin Alfeja in Marije, sestre Matere Božje, tedaj bratranec Jezusa Kristusa, in je imel brate Jožefa, Simona in Juda Tadeja. „Mlajši“ so mu menda zato rekli, da so ga ločili od Jakopa apostelnega, sina Cebedejevega, kateri je morda po letih tudi stareji bil. Živel je že od perve mladosti prav oistro; ni ne mesa jedel ne vina pil, in je toliko molil, da so mu bile kolena terde kakor podplat. Zavoljo njegove posebne pobožnosti, ki so se ji tudi judje čudili, je bil imenovan „Pravični“. Po Kristusovem nebohodu je bil Jakop škof Jeruzalemski. Pisal je vernim list, v katerem spodbija zmoto, da že sama vera brez dobrih del človeka zveliča; skazuje korist skušnjav; svari verne zavoljo mnogoterih napak; jih tolaži zavoljo preganjanja in jim poterpežljivost priporoča. — Sovražni judje pahnejo apostelnega z verh tempeljna. Jakop pa se še skloni po koncu na kolena in moli: „O Gospod! odpusti jim, sej ne vedó, kaj delajo.“ Po tem priteče nek valjavec s kolom, ga mahne po glavi, in Jakop umerje v 96. l. svoje starosti, okoli 63. l. po Kr. Velik hrup vstane med ljudstvom, da so „Pravičnega“ umorili; morivec ubeži.

„Blagor človeku, kateri preterpi skušnjava; ker skušen bo prejel krono življenja, ki jo je Bog obljubil tistim, ki ga ljubijo. Kakor je telo brez duše mrtvo, tako je tudi vera brez del mrtva.“ (Jak. 1, 12 in 2, 26.)

Sv. Jeremija prerok, ki je bil od ljudstva s kamenjem posut; ss. Orencij in Paciencia sprič.; sv. Amator šk. spoz.; sv. Grata vdova.

2. Sabota. Sv. Atanazij, šk. v Aleksandriji, cerk. učenik, rojen okoli l. 296 pri Aleksandriji na Egiptovskem. Mašnik Aleksander spozná Atanazijeve zmožnosti, vzame dečka v hišo in ga izreja. Atanazij hitro dojéma v vednostih, zlasti v znanji sv. pisma. Aleksander je bil poznejše zvoljen škof v Aleksandriji, in svojega učenca Atanazija dijakona posveti. Mašniku Ariju se močno kadí, da ni bil on zvoljen škof v Aleksandriji, začne očitno tajiti Kristusovo Božjo naturo. Aleksander ga ljubeznjivo opominja in svari; ker pa Arij za svarjenje nič ne mara, ga škof izobči. Arij gre v Palestino, tam razširja svojo krivo vero, in jih veliko na svojo stran dobí. Leta 325 je bil v Nicejo sklican vesoljni cerkveni zbor zoper Arija. Aleksander vzame seboj v zbor svojega dijakona Atanazija. Učenosti Atanazijeve se čudijo vai očetje v zboru. Vsi škofje (njih 318) enoglasno obsodijo Arija, in njegov nauk zaveržejo. Arij hlíni poboljšanje. Pét mescev po zboru umerje patrijarh Aleksander, in Atanazij je bil enoglasno zvoljen za naslednika. Vsi pravoverni so bili silno veseli njegove izvolitve; le arijanci so bili vsi pobiti, in začnejo strahovite laži zoper njega razširjati. Cesar Konstantin

obsodi Atanazija v pregnanstvo v Treverijo (Trier). Arijanci peljejo izobčenega Arija zoper voljo pobožnega škofa v Carigradu z vso mogočo slovesnostjo v cerkev, med potjo pa ga nanagloma prime potreba, gre na stran, čeva se iz njega snujejo, in umerje v svojem blatu, kakor nekaj lškarijot. Cesar Konstantin spozná krivico Atanaziju storjeno, in ga pokliče v njegovo škofijo; arijanci pa ne mirujejo. Petkrat je bil sv. Atanazij pregnan; poslednjič se verne slovesno v Aleksandrijo, in svojo čedo v miru vlada. S svojimi prijatli, sv. Bazilijem, sv. Gregorijem Nazijanškim (kteri je njegovo življenje obširno popisal) in s sv. papežem Damazom je očiševal sv. cerkev arijanske zmote. Še pred smertjo, 2. maj. 373, je vidil vse svoje sovražnike premagane in osramotene, arijanstvo pa usihovati.

Vodila sv. Atanazija: Kdor taji Kristusovo Božjo naturo, je satanov otrok. — En sam krivoverški nauk zleže sto družih. (Žalosten zgled tega nam je Martin Luter.) — Krivoverci si le z lažmi in obrekovanjem pomagajo; napuh, zlasti pa nečistost, jih slepi, da ne vidijo resnice, ker je viditi nočejo. — Priprosto ljudstvo se kaj lahko zapelje, ker ne razvidi zvijač krivovercev. — V boji za resnico in pravico se ne utruji; „stanovitni doseže krono“.

Ss. Saturnin, Neopol, German in Celestin sprič.; sv. Antonin šk. spoz.

S. Pietro in vincoli. Sv. Peter v železji v Rimu.

(Spisuje Val. Gasperšič.)

IV.

Stopimo v baziliko sv. Petra „ad Vincula“. Na zidu njenem zagledamo latinsk napis, kterega pomen je, da ta cerkev je bila nekaj posvečena sv. Petru; posvetil jo je papež Sikst III; bila je v deržavljanški vojski razdjana, in Evdoksija jo je obnovila, papež Pelagij jo posvetil; tukaj so hranjeni okovi sv. Petra, in l. avgusta, ko Cerkev ta praznik obhaja, so ondi popolnoma odpustki. *) — Obhaja se namreč ta dan obletnica čudežne zveze oklepnikov. Omenili smo že, da cesarica Evdoksija je bila poslala v Rim tisto verigo, s katero je bil sv. Peter v Jeruzalemu vklenjen. V nazočnosti mnogega ljudstva vzamejo papež poslano verigo, jo hočejo približati uni, ktera je bila že hranjena v cerkvi sv. Petra na Eskvilinu, in glej! ti dve verigi se sklenete tako, da ste podobni eni sami verigi, narejeni od enega in ravno tistega rokodelca: „Ut non duae, sed una catena ab eodem artifice confecta esse videatur.“

Tako je Bog slavil verige prvega papeža; to pa v spomin, da papeži bodo ostali skupaj sklenjeni v stanovitnosti zoper vsaktere sovražnike sv. Cerkve, kakor verige sv. Petra. Češenje sv. oklepnikov je bilo v 6. stoletju razširjeno po vesoljnem svetu. Ako je senca

*) Hoc Domini templum Petro fuit antea dicatum.

Tertius antistes Sixtus sacraverat olim.

Civili bello destructum post fuit ipsum;

Eudoxia quidem totum renovavit ibidem.

Pelagius rursus sacravit Papa beatus,

Corpora sanctorum condens ibi Machabaeorum.

Apposuit Petri pretiosa ligamina ferri

Illustris mulier, quae detulit ab Hierusalem

Et quibus est Petrus Neronis tempore vinctus.

Augusti mensis celebrantur festa Calendis.

Quique huc accesserint, lavantur crimina cuncta.

memogredočega sv. Petra bolnike ozdravila, kdo se bo čudil, da je Bog tudi po njegovih okovih storil veliko čudežev! Od teh okovov so papeži le katerim za Cerkev posebno zasluženim visokim osebam kaki klep podelili v prvih stoletjih. Pogosto pa je bilo, da so papeži odpilke od teh verig knežjim osebam ali pa škofom pošiljali, včasih v podobi križa, navadno pa v podobi ključa. Take svetinje so bile pred poslanjem položene na grob sv. Petra. Tako izročujejo nam nekdanji pisatelji, Papebrochus, Baronius, Belarinus.

Cesar Justinijan je l. 519 iz Carigrada po svojih poslancih papeža Hormizda prosil za kosce vklepnikov sv. Petra, ki ga bode ko drago svetinjo spoštoval. Sv. Gregorij Veliki so l. 590 patrijarhu Aleksandrijskemu Evlogiju poslali ključ, v katerem so bili odletki od verig sv. Petra in tudi sv. Pavla. Tako tudi Anastaziju, patrijarhu v Antiohiji, francoskemu kralju Hildebertu, in drugim. Spremljane so bile svetinje v ključu navadno z besedami: „Ključ s trupla sv. Petra (t. j., ki je bil položen na grob sv. Petra) vam pošljemo, v katerem se hrani železa njegovih verig, in kar je vklepalo njegov vrat za mučenstvo, naj odveže vašega vsih grehov.“

Ta sv. papež v izročevanih pismih govori tudi o čudežih, ki so se godili po teh svetinjah.

(Dalje prihodnjič.)

Vrednost in sreča mniškega stanja.

(Konec.)

3. Ljudje med svetom imajo pot v nebesa neznano krivo in ovinkasto, polno prepadov in skal in stermin, ter razpotij in tolovajev; v samostanu pa je bolj ravna, za pobožno življenje iztrebljena in oglašena, tudi varna in brez stranskih potov in razbojnikov. Človeka med svetom pri vsi dobri volji vender večidel bolj ali manj posvetne grešne navade seboj vlečejo; ravno tako pa celo mlačnega mniha seboj vlečejo lepe pobožne navade samostanske in zgledi gorečih bratov njegovih. V samostanu se ni treba dosti prizadevati in premagovati za dobro, kar s tovariši se hodi in dela, pa je vse prav in dobro.

Med svetom je svarjenje odrašenih redko in večidel brez sadu, v samostanu se vaak, celo majhen pregrešek ljubeznjivo svari in to svarjenje navadno vselej dober sad rodi. Zopet moramo potrditi: V samostanu se živi mnogo varnije za zveličanje duše, kakor med svetom.

4. Mnih tudi obilniše milosti od Boga prejema, ker je skor vedno z Bogom sklenjen. Zdaj opravlja svoje molitve ali bere in premišljuje, zdaj je pri daritvi sv. maše, pri obiskovanju sv. križevega pota ali presv. R. Telesa; pogosto opravlja spoved, prejema sv. obhajilo, opravlja te ali druge spokorila. Oh koliko pobožnih in svetih misli in razsvitljenj, koliko dobrih želj in sklepov vdihuje Bog zvestemu svojemu služabniku o takih bogoljubnih opravilih, in kako ga z duhovnimi dobrotami in milostmi kar obsipa.

Samostani so res vertovi, v katerih imajo prebivalci enako cveticam naj varnije zavetje, naj skerbnejšo postrežbo v dušnih potrebah, preobilno solnčnih žarkov in hladivne rosice. O kako vse drugače je to med svetom! Zemeljske skerbi človeka neprenehoma tlačijo, zato redko na Boga misli; še celo pobožni so vedno zadržavani od Boga po svojih opravilih, pa po starših, sorodovini, prijateljih, znancih in družih. Toraj so ljudje zunaj samostana podobni cveticam v pusti zemlji, brez zavetja, z

majhno postrežbo, katere tare zdaj mraz ali vročina, zdaj moča ali suša.

5. V samostanu se z večim zaupanjem umira. Tega ni treba dokazovati, saj uči skušnja. Navadni dobroživci in sploh posvetni ljudje zdihujejo in trepečejo na smertni postelji, ker jih vse življenje skerbi in vest pekli; pokorjeni mnih pa umira z velikim zaupanjem, celo z veseljem, sej vidi vse pregrehe spokorjene, jezo božjo potolaženo; vidi, da bo konec težavnega zemeljskega življenja, da se mu leskeče lepa krona v nebesih. O presrečna taka smert! — Samo to resnico naj bi ljudje bolj resnobno premišljevali, kmalo bi bil svet — pravi samostan. Enkrat samkrat bomo umerli — sodba bo sklenjena in celo večnost bo veljala. Blagor vsakemu, ki se za srečno smert pripravlja, Bog mu jo bo gotovo podelil! Gotovo pa mniško življenje ni drugega kakor vedno pripravljajanje za smert, zato je po mnenju svetih očetov skor vsak natančen mnih zveličan, ker imenujejo mniški stan vrata nebeške. Sv. Bernard pa piše, da iz mniške celice v nebesa je pot lahka in nekako gotova in bo težko in redko kak mnih pogubljen, kateri (zvesto in natančno) po vodilih svojega reda živi in do smerti stanoviten ostane.

6. Mnihi se v vicah kmalo očistujejo, v nebesih pa obilniše poplačujejo. Vsak mnih se popolnoma Bogu v službo prepusti, sebi pa in svetu se popolnoma odpove; zato tudi dobivajo po nauku sv. Tomaža Akv. o storjeni slovesni oblubi popolno odpustjenje in zbrisanje vsih pregréh, vsih kazni, da so enaki otročičem po sv. kerstu. Vsakdanje poznejše slabosti pa tudi vedno in neprenehoma pokori in briše. Ako bi še pri vsem tem kak dolg ostal, da ga mora plačati na unem svetu, bodo hitro poravnali in poplačali bratje njegovi na zemlji, ker obilno svetih maš se bere za njegovo dušo, darujejo se mu sv. obhajila, popolni odpustki, milošnja, posti itd.

Za zvesto službo in dobra dela deli Bog plačilo v nebesih. Kdo pa zvesteje služi Bogu, kdo si bolj prizadeva po nauku Jezasovem živeti, sebi in svetu odmrati, dobrih del si za večnost pridobiti, kakor ravno od sveta pozabljeni ali celo zaničevani mnih? In vse to ima še večji vrednost in ceno zato, ker se je godilo v vedni pokoršini in prostovoljnih obljubah. Za obilniše zaslužjenje, za zvestejšo službo bo neskončno dobri in pravični Bog gotovo tudi obilniše in večje plačilo delil. In sveti Gregor Nazijanški terdi, da bodo po zaverženih angelih izpraznjeni sedeži v nebesih zopet napolnjeni — z mnihi. Sv. Alfonz Ligvori v tem duhu pojasnjuje zgoraj povedane besede sv. Bernarda o samostanskem življenju, in kdo (ako pravo vero ima) jih more spodbiti in ovreči?

V. Lah.

Viši pastir Vratislavski o sedanjih časih.

(Dalje.)

Povejte sami, preljubi, ali se morejo terpljenja in preganjanja Cerkev, znotranje in zunanje, določnejše napovedati, in ali se ni vse spolnilo, in se naprej in naprej ne spolnuje, kar je bilo oznanjeno. Ali mi je treba omenjati še unih velikih preganjanj, ki bodo prišle čez Cerkev, ko bo prišel človek greha, kakor piše sv. Pavel v drugem listu do Tesaloničanov: sin spačenosti pride, ki se vsemu ustavlja in čez vse povzdiguje, kar je dozaj veljalo za sveto in božje, tako da se za Boga samega naznanja? Takega človeka nam sv. apostelj Janez v skrivnem razodenju kaže v podobi velike zveri, katere zapovedovavni glas laži in bogokletstva buči po vesoljnem svetu, in o kateri se pravi: nepravčnost se bo

pomnožila, ljubezen boomerznila, vera ugasnila, in nastal bo rod nove in do takrat neznane brezbožnosti, ktera je v tem, da se ne preslavlja kaka kriva vera ali kakemu krivemu bogu kadilo zažiga, temuč se vse božje in vesoljna Božja služba zametuje in se prevzetno vsemu ustavlja. Res je toraj, preljubi, da so bile nam preganjanja Cerkve vse napovedane in oznanjene. In zakaj? Ali zato, da bi se bali in serčnost zgubili ob času obiskanja? Ne, to sem vam napovedal, pravi Zveličar, da se spomnite, kadar se zgodi, da sem vam jest povedal, in se ne zmotite, ter se pripravite na prihodnje terpljenja in pomislite, da je Cerkev, ki tako terpi, prava Cerkev, Cerkev Križanega, in da bodo oni, ki bodo Gospodu podobni v terpljenju, njemu tudi podobni v po veličanji. Ali ni to tolažilo? ali ni spodbudovanje in povzdigovanje?

Terpljenja in preganjanja Cerkve, sem dalje rekel, pa nam tudi pričajo o božjem varstvu, pod katerim je Cerkev.

Poglejte nazaj, preljubi, na osemnast stoletij njene obstanka in premišlujte, kolikokrat se je po človeški misli zdelo, da se je vse zavezalo v njen pogin, da se ji bliža konec, da ji niso oznanovali samo sovražniki njene zadnje ure, temuč tudi njeni otroci niso več vidili za njo človeške pomoči. In kaj bote našli? Kolikor večji je bila nevarnost, toliko bolj nepričakovano je prišla pomoč; kolikor globokejši je imel biti njen padec, toliko častitljivši je bilo njeno povzdignjenje; kolikor gotovejše so pričakovali njenega razdjanja, toliko slavnejši je bila njena zmaga, tako da nikoli ni bila tako nepremagovavna, kakor kadar je bila viditi v naj večji sili, ker moč, ki jo je varovala, ni njena, ampak moč Božja. Pojdite nazaj do smertne ure njega, ki je Cerkev s kervjo svojega Serca odkupil. Komaj je bil nagnil glavo, pa so potihnila usta preklinjevalcev, in človeški glasovi so oznanovali: Resnično, Božji Sin je bil ta! Narava je poterdila to spričevanje: solnce je otemnelo nad zločinstvom ljudi, zemlja se je tresla nad grozovitnostjo prebivalcev, mrtvi so vstajali iz grobov povelicevat premagovavca smerti, zagrinjalo naj svetejšega v tempeljnu se je pretergalo, v znamenje, da je razpadla stena, ki je ločila zemljo od nebés. In ali ni bilo ravno takó njegovo veliko sveto opravilo, ki se je po njegovem preganjanju do smerti, celo do smerti na križu v pravi luči pokazalo in pravi namen doseglo? Slabost in bolečina, ki se je razprostirala okrog njegovega moriša, se zdi, da je tudi dedšina njegovih zvestih. Boječe so se umaknili pred judi in se skрили za zapertimi vrati. Ime Odrašenika sveta se že ne imenuje več, le glas njegovih sovražnikov se sliši, in njih moč vlada krog in krog. Zdaj pride binkoštni dan judov, in z njim se vse spremeni. Boječi učenci so postali nepremagljivi junaki. Iz svojega skrivališa stopijo pred svet. Označujejo slavo Križanega v vsih jezikih, in izmed njih, ki so ravno kar vpili: „Križaj ga!“ se jih spreoberne na tisuče. Strah obide Jeruzalem in celo Judejo. Tiste, ktere so ravno kar zaničevali, judje zatirajo, v verige vklepajo, morijo; ali zastonj se bojujejo. Mesto in tempelj zažene šiba Božja, in ljudstvo, ki je to šibo priklicalo čez se in čez svoje otroke, pomerje, ali se pa raztrese po vesoljni zemlji. Kakošna zmaga! Kdo more v tem tajiti roko Vsegamogočnega?

Ali že preti Cerkvi še nevarnejši sovražnik. — Celo mogočno rimsko cesarstvo se vzdiguje zoper uboge dvanajstere ribiče galilejske. Modrost neverških modrijanov, oblast cesarjev, moč njih kerdel, grozovitnost njih rabeljnov, vse je obnemoglo v boju zoper nauk Križanega. Tri stoletja terpi boj. Dioklecijan se hvali, da je novi Jupiter, in Maksimijan, da je novi Herkul, češ, sta keršansko ime iztrebila z zemlje. Ali njih ošabni spominki

padejo v prah: na kapitolski višavi se pa vzdiguje smagovavno znamenje keršanstva, in neveraki Rim, sedež svetne moči, središe malikovavstva, prestol Avgustov, mora stoletje pozneje poginiti, da keršanski Rim in sredi njega postavi sedež ponižnega pervaka aposteljnov in da postane poglavitno mesto keršanstva. Povejte zdaj, preljubi, kdo more pri zdravi pameti terditi, da bi bilo vse to samo človeško delo? Kdo ne spozna tukaj Božjega vladanja, ki je po besedah sv. Avgušтина večji čudež, kakor vsi čudeži, ki so jih aposteljni delali?

Med tem so od Konstantina dalje zunanje preganjanja počivale le, da se ugamejo nevarnejšim znotranjim nadlogam. Krivoverstva in ločitve, ki pridejo za preganjanjem, nadaljujejo vojsko, ktero je bil pričel judovski in neveraki svet. Arijadi, nestorijani, donatisti, in kdo vé vse krivoverstva, ki so začele rušenje in podiranje, ktero je od takrat malokdaj ponehalo in se vselej nevarnejše obnovilo. Vzhod in zahod sta se ločila. Ljudstvo so motili, vero nadlegovali, duhovni so bili omajani in zdelo se je, da so vedno nove ločitve zasramovale katoliško edinost. Čemu bom dalje popisoval to obžalovanja vredno razkolništvo, ki je kristjane ločilo in jih še loči. To ločitev poznate vsi, vsi terpite zato in vsi molite s Cerkvijo, da bi Bogu dopadlo ločene brate zopet zediniti v materinem naročju. Cerkev pa stoji terdno in nepremakljivo, skala Gospodova v velikem morju, in valovi človeških strasti in zmot se razbijajo na nji. Celó neverstvo osemnajstega in devetnajstega stoletja s svojimi neznanskimi in nespametnimi izveržki naj novejšega krivoverstva nič ne doseže, naj ga svet še tako pospešuje, zemeljske oblasti branijo in nespravljivo sovrašstvo zoper keršanstvo draži in hujska. Cerkev stoji v tih nevihtah, ki ji okrog starodavne glave razsajajo, tako častito, tako mirno, tako veličastno, kakor je stala nekdanj v vetrovih in viharjih, ki so bučali okrog njene zibel. Cerkev vé, in njeni zvesti otroci tudi vedó, in zgodovina priča od leta do leta, od dné do dné, da je Bog njeno varstvo in ščit, da je Sin Božji po svoji smerti na Golgoti zmagal za čas in za večnost, in da se ta zmaga ponavlja v vsih naslednjih bojih in terpljenjih. Ali to ni tolažljivo? Ali ni spodbudno in veselo?

(Dalje slédi.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Zastran poduka orglavskega.) 20. t. m. so imeli posvet tisti gospodje, ki so bili po dokončanem obletnem shodu podpornega duh. društva naprošeni, da naj bi snovali kake priprave za poduk prihodnjih orglavcev v naši škofiji (namreč gg.: Prošt dr. A. Jarc, dekan Broljih, Smrekar, Klun in Jeran).

Bil je bolj splošen pogovor o namenu, pomočkih in vravnavi take šole. Da bode takega poduka silo potreba, to vé in čuti vsa dežela, ker šolski gg. učitelji se orglanju odpovedujejo, ali pa to opravilo hočejo sprejeti večji del s prenapetimi tirjatvami. (Tudi se je, da memo gredé omenimo, v preteklem času slišalo o nekterih orglavcih pritoževanje zastran njih obnašanja na koru, kakoršno je milovanja vredno in ljudem v spotiko.) Ako bi pa tudi mnogi gg. učitelji vsim pogojam vgajali in hotli ostati orglavci, bo to vender čedalje težje, ker v pripravnici orglanje ni zapovedani nauk, ampak prostovoljen. Izmed vsih sedanjih pripravnikov, blezo njih 50—60, se jih menda samo pet uči tudi orgljanja.

Nauk bi mogel biti, se vé, pod cerkvenim vodstvom. Učile naj bi se v začetku le naj potrebniji reči: orglanje, petje, nekoliko keršanskega nauka in liturgike,

latinsko branje in morebiti tudi kaj o cerkvenih opravilih, kar cerkveniki potrebujejo. Vstanovilo naj bi se za zdaj podučevanje na eno leto. Ob koncu leta bi bila poskušnja in dajale bi se spričevala. Učitelj za orgljanje še z enim ali dvema drugima s 3 učnimi in 3 vadnimi urami na dan — to bi bilo v začetku zadosti. Utegnili bi se zaradi poslopja dogovoriti morebiti z rokodelsko družbo, kar bi se dobro strinjelo, ker rokodelski družniki se shajajo le o večerih, una šola bi bila po dnevi. Se vé, da treba bode nekoliko učnih orodij in pomočkov precej v začetku. Učenci bi se jemali od kacic 14 lét starosti nadalje.

Vse drugo bi se dalo vravnati, le za potrebne stroške je naj tehtniše prašanje, kako se bo temu pri pomoglo? Mislilo se je, ko bi vsaka cerkev vsako leto v ta namen napravila darovanje (ofer) ali sicer zbirko v pušici, da to bi precej pomoglo. Upati je pa tudi, da se bodo našli posebni dobrotniki, ki bodo v tako potrebni in tehtni reči sami dali večí zneske.

To so misli, ki so bile sprožene v prvem posvetu; zdaj pa naj se oglasi katoliško občinstvo in svetuje naj, kdor vé kaj primérnega, posebno o tem, kako bi se dobili pomočki, in sicer naglo, da bi se s prihodnjim šolskim letom mogel že poduk pričeti. Najbolje bi bilo, ako se najdejo dobrotniki, kateri bi precej za začetek in vstanovo darovali znamenitih zneskov, kakor je bilo to pri duhovskem podpornem društvu. (Kdor bi kaj v ta namen daroval ali odmenil, je prošén, naj bi blagovolil poslati gosp. proštu dr. Jarcu.)

— **Za Šmarnice.** — Ker se bliža mesec majnik, naj zraven že omenjenih novih Šmarnic (pri g. Ničmanu) imenujemo tudi nekatere poprešnje, kar se jih še dobiva (zlasti pri g. Gerberji). Take so:

1. *Sveti Jožef.* naš varh in pomočnik v življenji in o smertni uri, ali Šmarnice v čast Jezusu, Mariji in sv. Jožefu. (Izdal l. 1867 r. gosp. fajm. Škofic.) Te so primérne zlasti zato, ker je od tistega časa sv. Jožef postal poseben varh vesoljnega katoličanstva.

2. *Šmarnice naše visoke nebeške Kraljice.* (Jeran 1861.) Z dogodbami, premišljevanji, vsak dan s posebno molitvijo itd.

3. *Šmarnice Marije D.; IV. letnik.* (Jeran.) Vsak dan tri cvetlice: a) Razlaga ene verstice pesmi treh mladenčev: „Hvalite Gospoda vse dela Gospodove“ (Dan. 3); b) zgled kacega svetnika itd. z ozirom na Marijo; c) cvetlica za na dom. (št. 2. in 3. so nekoliko obširniši, pa se kak oddelek utegne izpustiti; št. 3. je posebno pripravna za domače branje.)

4. *Šmarnice M. D.; V. letnik.* (Jeran.) Osnova za vsak dan: 1. Zlat klas iz Jezusove cerkve; 2. rožica iz Marijnega verta; 3. cvetec za na dom seboj.

Poslednje utegnejo pripravne biti za letos, ker imajo vsak dan poduk o katoliški Cerkvi, zlasti od papeža, katerega so se posebno letos lotili domači sovražniki sv. Cerkve in hudobni zapeljivci našega naroda.

Iz Amerike. Mil. škof Ignacij Mrak nam pišejo 30. sušca 1874 iz Marquette-a (Market):

Po gosp. Tomazinu sem prejel 95 dolarjev 23 cnt., za kar Vam serčna hvala (Večina tega je iz ranjc. g. Lesarja zapuščine, kar smo bili o svojem času omenili. Vr.). Kaj prav in o pravem času mi je prišel ta denar, ker bil sem ravno prav na koncu z vsimi pomočki. Začel sem namreč lani zidati škofovsko hišo in pripravil sem do tega, da zamorem v prvem nadstropji stanovati; dalje na višavo se ne bo dozidovalo, dokler ne bo pomoči. Zdaj smo saj zavarovani pred mrazom in dežjem, v stari hiši še tega ni bilo. Škofija počasi na raša; zdaj je 17 mašnikov in nekaj študentov. To zimo

smo imeli za Francoze več misijonov, ki so bili prav obilno obiskovani in so veliko dobrega storili; da so tudi drugi imeli priliko se jih vdeležiti, sem bil tudi jest zraven za Nemce, Angleže itd. Prihodnje poletje jih bomo imeli tudi za Angleže. Pred novim letom sem imel misijon za Indijane v Menomineji, in beli, zlasti protestantje, so debelo gledali, da je tolika množica ru-decih Indijanov prihajala k sv. obhajilu. Naj Vam povém šaljiv primerljaj. V železničnem vlaku iz Eskanabe v Menominejo (ta železnična rida se je še le lansko leto začela) je bil tudi katoliški Indijan, katerega sem poznal in sem se začel z njim pogovarjati. Vprašam ga, s čim se peča. Rekel je, da tu dela in tudi na lov hodi, ker je veliko jelenov. (Jeleni tukaj niso jeleni evropejski, ampak so nekoliko manji.) Rekel sem mu v šali, da naj tudi meni enega pošlje. Rekel je: prav, prav! bomo že. Dati sem mu mogel napis. Ko sem se nazaj peljal in se je vlak na postaji ustavil, jest pa sem mirno molil brevir, pride ravno ta Indijan v voz in mi pravi: Smo že djali jelena v voz. Danes dopoldne ob desetih smo šli na lov, in kmalo smoga imeli, bilo je ob treh popoldne. Bilo jih je toliko tam, da je bil nekaj časa popred nek popotnik enega iz voza vstrelil.

Beremo o preganjanji na Pruskem in o zanikarnih postavah, ki se vsiljujejo tudi na Avstrijskem. Poslušajte pa, kako se pri nas godi. Protestantški šolski nadzornik 6 milj od tod na samotnem kraju, kjer so nekatere fužine, je bil duhovnu zaperl šol, v kateri je obhajal Božjo službo, in sicer s to pretvezo, da je pridigal, protestantje ne bodo zveličani itd. Ko se je to razglasilo, se je tukajšni časnik, prost list, za duhovna pognal, nadzornika pa osmešil... Kazalo je tudi, da tukaj v Marketu dobimo spotikljivo zgledovanje pred oči. Pridigal je francoski duhoven zoper obrekovanje; francoski doktor se je čutil prizadetega, rekli so mu, da ga je duhoven po imenu imenoval. On sam pa ni bil v cerkvi. Bil je ves razkačen, je prišel k meni in zahteval, naj duhovna precej od tam odpravim; ako ne, ga bode zatožil in jutri je v ječi. (To so evropejski „svobodoljubi“, ki so povsod enaki, doma ali pa na tujem!) Ker mi je duhoven zagotovil, da ga ni imenoval, toraj nisem mogel privoliti v doktorjevo tirjanje. Res je nekaj stopinj storil v ta namen, in v petek je po vsem Marketu šumelo kakor ogenj: „francoski duhoven je v ječi!“ — Danes pa se glasi: „Doktor in njegova žena sta včeraj v francoski cerkvi očitno prosila za zamero.“ Iz žalo igre se je tedaj napravila smešna. Kanadejci so bili vsi na nogah za duhovna, in doktor, ki od njih živi, se je mogel udati. — Pozdravite mi prijatelje in znance.

Kaj pa protestantje pravijo o papeževi nezmotljivosti?

Protestanški list „Spectator“ v London-u je čisto ob kratkem razodel svoje misli o papeževi naučni nezmotljivosti, katero celo nevedni in nevredni katoličanje dostikrat z nesramno prederznostjo psujejo. „Spectator“ pravi:

1. Mi nismo nikoli dvomili, da bode določena dogma (verska resnica), ki ni nič drugega kakor poslednje umoslovno razvitje katoliškega nauka, sklep učenja skoz vse stoletja; zato se nam je zmiraj zdelo, da tega sklepa se ne morejo ogniti.

2. Večina, ki je to dogmo poterdila, je veliko obilniši kot je bila ona, ki je na cerkvenem zboru v Niceji obsodila arianstvo, in glas tega zbora se mora ceniti vse skozi za določen, kakor se godi tudi pri nas protestantih.

3. Ni je bilo nobene sledi tega, kar se je terdilo, „da zbor ni bil svoboden“. Vsak zbornikov, če je hotel, je zamogel odgovoriti: Non placet (to se pravi: „Ne“.) In zarés, ko sta dva škofa odgovorila: Non placet, so se jezili nekteri nasprotniki nezmotljivosti na odru pričujoči in so rekli: Zdaj je pa šlo naše terjenje, da cerkveni zbor ni svoboden!

4. Dogma, katero imenujejo novo, je bila v katoliški Cerkvi djansko sprejeta od stoletij, če tudi ne kakor verska resnica v podobljena (formulirana). Ni bilo tega treba, ker je bila vse skozi in sploh v djanji.

5. Pravijo, nezmotljivost je napad na pamet, nimajo pa za nespamet, prisegati na nezmotljivost kaci bukev ali kacega profesorja. Nam pa vender tisučkrat več velja nezmotljivost papeža ko poglavarja katoliške Cerkve (kakor pa nezmotljivost kake knjige ali profesorja).

6. Ugovarjajo, da določanje take dogme zahteva moralično edinoglasnost. To pa je laž zoper cerkveno zgodovino, in smešnost, ki zametuje skušnjo v političkem in verskem življenju.

7. Mi smo sicer liberalni iz načela, ali katoliško-liberalen biti v verskih rečeh je brez pomena.

Tako govori protestant, ki se mu vidi, da kaj misli in študira; kaj čemo pa govoriti o katoliško-keršenih osebnostih, ki ne znajo nič in ne beró nič o svoji veri, in vender hočejo vse soditi in rešetati, pa vse z nogami teptati, česar ne umevajo!

Bog ne zahteva od tebe, da moraš Božje reči s pametjo doseči, kar ni mogoče; Bog hoče, da moraš verovati, ako hočeš zveličan biti.

Razgled po svetu.

Avstrijansko. 15. t. m. je bil Fuxov predlog za preganje jezuitov iz Avstrije v spodnji zbornici sprejet s 148 zoper 21 glasov. Tudi Vošnjak in Pfeifer sta glasovala za preganje jezuitov. Kako bi neki glasovala, ako bi kdo stavil predlog za preganje liberaluhov? Dr. Razlag je glasoval zoper predlog in „Nar.“ mu je s kervovečim srcem odpustil, unima dvema je pa dal „Fleisszettel“ zaklicavši jima: „bravo!“ — Kaj porečejo Dolenjci in Štajerci? Fux je v govoru zoper jezuite ometel vse romane in okajene mavtarske knjižure, da bi vžgal jezo zoper neškodljivi red; med drugim je pogrel že stokrat overženo laž, da je jezuit spovednik Marije Terezije izdal spovedno skrivnost.

Rimsko. Na veliko saboto so prejeli sv. Oče k velikonočnemu prazniku prišle tujce, sinove vseh rodov, v velikem skupnem zaslišanju. Bilo jih je v konsistorijalni dvorani zbranih do 2000. Ko sv. Oče pridejo proti pol dnevu, je bila dvorana vsa napolnjena. Deželni grof Fürstenberg, brat nadškofa Olomuškega, je nagovoril v imenu pričujočih sv. Očeta v francoskem jeziku.

„Velika katoliška družina, tako nekako je rekel govornik, polna preserčne vdanosti do občnega Očeta, živo sočuti bolečino, katero mora preganjanje Cerkve, poškodovanje neprodajljivih pravic, oropanje sv. stola delati papeževemu sercu. Vsi so globoko ginjeni zaslišali, kako je moglo to serce polno milote in krotkosti, kako so mogle te usta polne premagujoče zgovornosti z ostro obsodbo zavreči zmote današnjih časov, ti neverski nauki se vedno bolj pogubljivo vrivajo v državno in družinsko življenje, to telesnost (materializem), ki si povsod zida tempeljne in altarje, te napade, ki so pod zastavo lažnjivega domoljubja žugale pravice Cerkve uničiti. Kar je govoril namestnik Kristusov, to je odmevalo v vseh katoliških sercih; katoliški svet hoče in zahteva prostost

svoje sv. vere, samostojnost sv. stola, in ne bo nehal moliti in se vojskovati, dokler ne bo dosegel, kar želi.“

Na to so odgovorili papež Pij IX naslednje:

„V veliko tolažbo mi je, vas viditi tu okrog sebe zbrane, in to tolažbo mi še zelo povišuje misel, da ste vi odglas brezštevilnih glasov, ki so v raznih delih Evrope z vami enih misel in kateri obžalujejo nadloge, ki zadevajo neomadežano nevesto Jezusa Kristusa, sveto Cerkev.“

Toda velike slovesnosti, katere nam Cerkev v teh dneh pred oči stavi, in zlasti spomin na terpljenje Kristusovo, na ta v resnici preveliki čudež in skrivnost ljubezni božjega Odrešenika, naj bo tolažilo meni in vam.

Spomnimo se toraj v tem trenutku njih toliko, ki so bili pri prevelikih čudežih, katere je Zveličar sam delal v času svojega božjega učenitva, terdovratni ostali, so se pa spreobrnili, ko so vidili delo odrešenja dokončano in je bil Bog Oče dušo svojega Edinorojenega k sebi sprejel.

V tistem trenutku je solnce otemnelo, in tema je bila po vsi zemlji: „Tenebrae factae sunt super universam terram.“ Zdaj so bili dobri poterjeni v svojem sklepu nasledovati Nazarenca; in ko so se slabi oserčili in so v temi zagledali, kar pri svitem solncu niso vidili, ter spoznali zvijače, s katerimi so jih farizeji, judovski duhovni in brezbožni slepili, so ti terdovratni ostali.

Slabi in moteni so zaklicali v onem trenutku: „Vere Filius Dei erat iste. Resnično, Sin Božji je bil ta.“ Dobili so serčnost ter so se očitno spoznali učence Jezusa Nazarenskega.

Preljubi sinovi, tudi dan današnji je zemlja pokrita s temo nejevere, in po nekterih krajih je ta tema prav posebno gosta, ker k nejeveri prihaja še ona peklenska tema, katere izhaja iz sovraštva do Boga in do njegovih služabnikov.

Pa ravno ta tema na novo oživlja gorečnost dobrih, kateri se pri pogledu krivičnega preganjanja Cerkve v duhu obnavljajo, se serčno pripravljajo njene pravice braniti, in se ustavljajo prizadevanjem sovražnikov Božjih. (Konec prih.)

Rimsko. 13. majnika 1792 so zagledali sedanji sv. Oče luč sveta. S tem dnevom začnejo letos 83. leto svojega življenja, in še vedno jim zanašajo pretežnosti starosti, še vedno so čverstega duha in pri polni zavednosti ukljub vsemu terpljenju, ki se jim od vsih strani nakopičuje, in katero bi bilo moglo omajati vsaktero duhovno in telesno moč. Zakaj se častitljivi starček našega časa tako dobro počuti, da celo naj bolj zagrizeni sovražniki to zoper voljo morajo priznavati? To je posebna Božja milost, to je sad brezštevilnih molitev, ss. mäs in obhajil, katere katoliški kristjani po vesoljnem svetu za sv. Očeta darujejo; to je sad varstva Marij-nega, katerega je deležen namestnik Gospodov zavoljo imenitne ljubezni do Marije Device. Upati celo smemo, da Pij IX ne bodo le daleč presegli lét, ki jih je sv. Peter v Rimu preživel, zakaj 16. rožn. t. l. stopijo že v 4. leto po 25letnici, temuč bodo tudi dosegli leta, v katerih je pervak apostelnov vladal Cerkev Kristusovo v Antijohiji v mali Aziji, in bodo tedaj vživali popolno prostost svoje posvečene osebe in obhajali zmago sv. Cerkve. Bodimo stanovitni v molitvi za sv. Očeta, in darujmo za nje večkrat presveto daritev neomadežanega Jagnjeta.

Obhajajmo tedaj rojstni dan Očeta keršanstva v svetem veselju z molitvijo in darovanjem, pa tudi z žalostjo v sercu, da so še vedno jetnik svojih spačenih

otrók, in da tako dolgo že pravica ne more zmagati nad krivico in trinoštvom. Naj nas spodbuja njih prečudno zaupanje na Boga in njih serčnost, s katero branijo nauk in čast Kristusovo zoper visoke in nizke, in tolažimo jih s svojo priserčnostjo v veri in z otroško ljubeznijo. Kličimo k Mariji, naj jim o njih rojstnem dnevu dá še lepše zasijati zvezdo upanja, da kmali zmaga resnica nad lažjo, da se na novo poživé za daljno vojsko zoper svet in satana, in da bodo poslednjič še v tem življenji uživali tolažbo zadobljene zmage.

Švicarsko. Kakošna je pravica na Juraškem, kaže tudi to-le: V Pruntstrut-u so bili pred nekaj časom dekana Hornstein a zaperli in v svet razklicali, da je „cerkvene tatvine“ vkriččen, ter ga bodo zasliševali in sodili. Pa vsega tega nič ni bilo: izpustili so ga in pregнали čez francosko mejo; gospoduje le golo, divjaško samosilstvo, in dokler bérnaki mavtarji imajo oblast v rokah, ne prašajo nič za vstavo in postavo, pravi „Wahrheitsfreund“.

Listek za raznotero robo in blago.

Nepozabljenemu prijatelju in duhovnemu tovarišu

Matiju Pazlarju,

prerano umerlemu pri M. D. v Polji
12. aprila 1874.

Okó je živo déteta, bliščeče,
Veslje v njem se, radost sveti;
Nezgoda revčeku pak se pripeti,
V očescu solza svitla mu trepéče:

Na nebu modrem solnce se leskeče,
V spomladi zgodnji, obloženi s cveti,
Meglic zavoj ga skrije rahlo speti,
Nebo napaja žejne tla solzeče.

Tud' nam okó solzice rosno lije,
Se svitlo v kapljah vtrinjajo raz lica,
Boleat globoka, serčna iz njih sije.

Ah, zgodaj nam, Matija drago-mili,
Gospodova te vzela je desnica:
Počivaj sladko v hladne zemlje krili!

Na Dobrovi, 20. aprila 1874.

Daroslav.

Serčna zahvala

častitemu občinstvu za tako obilno vdeleževanje pri pokopovanju mojega soproga Mateja Hribljana, 12. t. m.! Bodi ob enem nepozabljivi ranjki v spomin in molitev priporočen vsim bližnjim in daljnim znancem in prijatom.

Marijana Hribljanova.

Iz Ljubljane. Prečast. gosp. o. Salezij Volčič se v kacic 14 dnevih podajo na apostolsko obiskovanje samostanov svojega reda na Sedmograško v okrajino sv. Štefana kralja, ki ima 23 kloštrov in oskerbuje 32 duhovnij. Le 10 fará je sklenjenih s samostanskimi cer-

kvami, druge imajo svoje lastne cerkve zunaj, in ne-
ktere so močno oddaljene. Popotvanje čez Prag. dvor,
véliko Kanižo, Pečub, Esek, Sambor, Terezín, Segedin,
Saba, Arad, Deva, Brosz itd. bode terpelo 3—4 mesce.

Obupano tolažilo. Vi brezverci, se tolažite s tim,
da vse gerdobije kopicíte na papeže in katol. Cerkev
sploh. Pa zastonj. Dokler ne morete utajiti naj zadnjega
iz milijonov čudežev, ki se še vsak dan godé v sv.
Cerkvi: ostane vam vera, ostane vam Bog in sodnik,
ostane pekel za preganjavce sv. Cerkve, če tudi bi ondi
imeli družino s kakim apostelnom, papežem ali sploh
duhovnom.

Iz Tersta, 19. apr. Danes sem dobil sporočilo, da
je dr. Jož. Rogač umerl 13. t. m. Podgradom (Castel-
nuovo) pri svojem bratu Antonu. Pokopan je na farnem
pokopališu v Hrušici. R. I. P.

Stoletnica obhaja se letos pri romarski cerkvi sv.
Križa na Peravi „pri Belace“. Sv. Oče papež Pij IX
delijo popolnoma odpustek vsem vernim, kateri to cer-
kev od vnebohoda Gospodovega do praznika ss. apo-
stelnov Petra in Pavla obiščejo, sveta zakramenta po-
kore in Rešnjega Telesa vredno prejmejo in molijo po-
božno za edinost med keršanskimi vladarji, za zatiranje
krivih vér, za preobrnjenje grešnikov in povišanje sv.
katoliške cerkve. Stoletnica z odpustkom terpi, kakor
je rečeno, od vnebohoda do praznika ss. apostelnov t. l.
in se bo obhajala s posebnimi cerkvenimi opravili in
slovesnostmi.

Iz Amerike bode 16. majnika odrinilo veliko ker-
delo romarjev v Rim. Po „Wahrheitsfreund-u“ se jih
je do 1. t. m. že 50 oglasilo.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Č. g. Knific Feliks, duh.
pomoč. v Št. Vidu pri Zatič., je prestavljen k M. D. v
Polje; č. g. Ceno baron Cierheimb iz Šmartnega v
Št. Vid; č. g. Šliber Mart., župnik v spodnji Idriji,
je dobil dekanijsko faro na Verhniki, in Idrijska je raz-
pisana 17. aprila; č. g. Eržen Fr., duh. pom. v Po-
ljanah, pride v spodnjo Idrijo; č. g. Gerjol Lor., duh.
pom. v Lasičah, gre na lastno prošnjo za administr.
v Št. Gregor; č. g. Karlin Jan. od Št. Vida pri Cerk-
nici v Lašiče. — Umerli so: č. g. Suhodolnik Jož.,
fajm. pri sv. Trojici, 16. aprila. (Fara je razpisana 18.
apr.) — Č. g. dr. Jož. Rogač, ki je bil začasno v po-
kopi v Teržaški škofiji, 14. aprila; in č. g. Juvan
Jak., duh. pom. v Stari loki, 22. apr. v Idriji, kamor
je bil pred kratkim odšel. R. I. P.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta: Po Fr. Ljud. 2 gl. — G. B. B. 1
gl. sr. — Z Dobrove 12 gl. sv. Očetu s prošnjo sv.
blagoslova za spreobrnjenje terdovratnih grešnikov. —
Po gosp. kan. P. U. 3 gl. — Iz Zatičine 1 gl.

Za afrikanski misijon: J. Kajžar 1 gl. — Z Brez-
nice 6 gl.

Za Bosno: Iz Breznice 1 gl. sr. za oo. Trapiste.
— Z Berda 1 gl. (tudi intenc. oddane). — G. V. M. v
Ljubljani 50 gl. — J. Kajžar 1 gl. — Iz Zatičine 1 gl.
— Po g. Radosl. Silvestru dobra roka 5 gl.

Za varhe Božjega groba: Po gosp. K. Klinarji 4 gl.
— Iz Urtje 1 g. — Z Boh. Bele 2 gl. — Fara Semič
5 gl. — Z Dovjiga po č. g. župn. 4 gl.

(Drugi dar. prih.)

Odgovorni vrednik: Luka Jeran. — Tiskarji in založniki: Jožef Blaznikovi dediči v Ljubljani.